

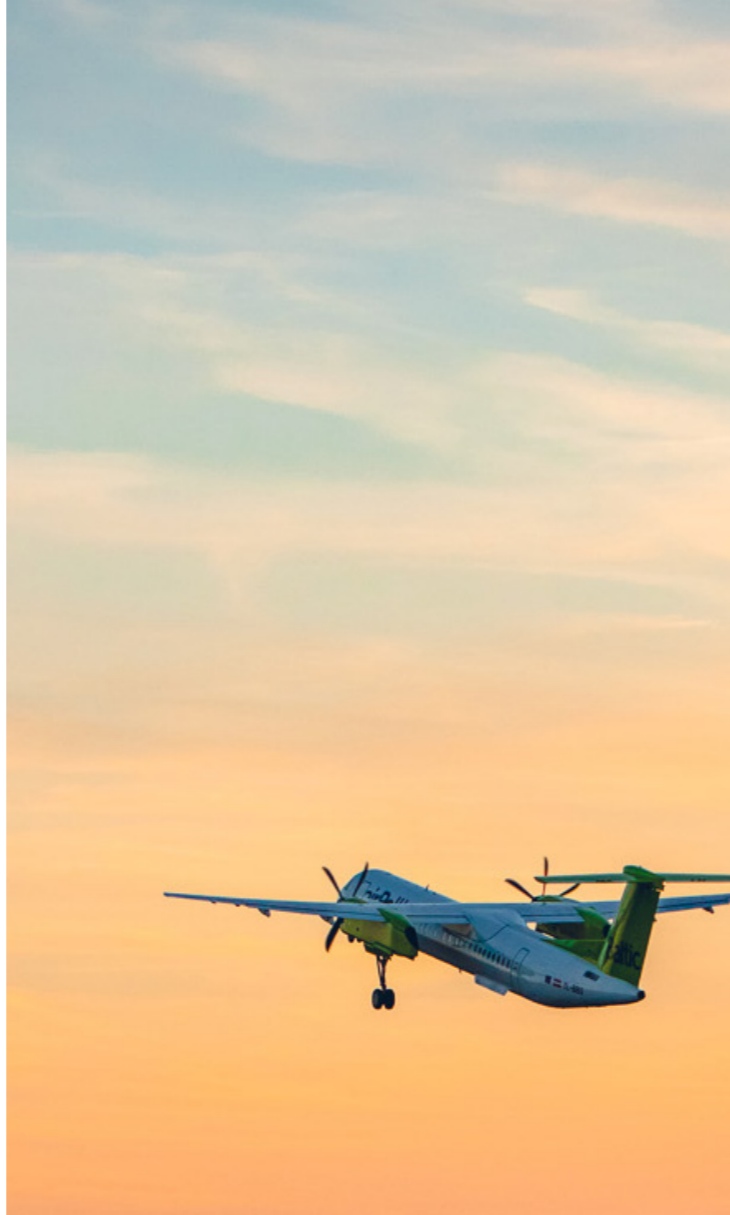
VIDES PĀRSKATS 2018

VALSTS AKCIJU SABIEDRĪBA "STARPTAUTISKĀ LIDOSTA "RĪGA""

Saturs

- 3 Ievads
- 4 Vides un energopārvaldība
- 7 Ietekme uz gaisa kvalitāti un klimata pārmaiņām
- 8 Dzeramā ūdens ieguve un patēriņš
- 8 Ķīmisko vielu izmantošana lidostas teritorijā
- 10 Virszemes ūdeņu kvalitāte
- 10 Grunts un gruntsūdeņu kvalitāte
- 11 Ugunsbīstamība
- 12 Vides troksnis
- 14 Energoapārvaldība
- 16 Atkritumu apsaimniekošana
- 17 Dabas aizsardzība
- 19 Galvenie skaitļi

Ievads

Valsts akciju sabiedrība "Starptautiskā lidosta "Rīga"" aizņem 650 ha lielu teritoriju. Tā ir vadošā lidosta Baltijā un ir šī reģiona galvenais gaisa satiksmes centrs. Lidosta apkalpo gandrīz pusi no Baltijas valstu pasažieriem, un no Rīgas lidostas ir pieejams plašākais tiešo galamērķu klāsts, salīdzinot ar pārējo Baltijas valstu lidostām – ziemas sezonā iespējams doties uz vairāk nekā 70, bet vasaras sezonā – gandrīz uz 100 galamērķiem, ko nodrošina 20 lidsabiedrības. Lidosta sniedz gan aviācijas (pasažieru, gaisa kuģu un kravu apkalpošana), gan neaviācijas (telpu un teritorijas noma, autostāvvietas, VIP centrs u. c.) pakalpojumus. Tā apkalpo gan pilna servisa, gan zemo izmaksu lidsabiedrības.

2018. gadu lidosta ir noslēgusi ar ievērojamu pieaugumu visos būtiskajos darbības rādītājos: statistikas rādītāji par 2018. gada darbības rezultātiem liecina, ka pērn lidostā apkalpoti 7,06 miljoni pasažieru – par gandrīz 16 % vairāk nekā gadu iepriekš. Par 10,4 % audzis apkalpoto kravu apjoms, pārsniedzot 27 tūkstošus tonnu, savukārt apkalpoto lidojumu apjoms palielinājies par 11,5 % – 2018. gadā lidostā apkalpoti 83,5 tūkstoši gaisa kuģi. Straujais pasažieru skaita kāpums lidostu pērn vairākkārt ierindojis Eiropas straujāk augošo lidostu TOP 5 lidostu grupā ar 5–10 miljoniem apkalpoto pasažieru.

Lielu uzmanību lidosta pievērš vides jautājumiem. 2018. gadā sadarbībā ar vietējām pašvaldībām, valsts institūcijām un citām iesaistītajām pusēm tika izstrādāts un apstiprināts jauns rīcības plāns gaisa kuģu radīto trokšņu samazināšanai tuvumā esošajās teritorijās. Tāpat pērn lidosta uzsāka tās teritorijas apkārtnē esošo mežu monitoringu, lai noteiktu gaisa kuģu radīto emisiju ietekmi uz mežu ekosistēmu.

Līdz ar lidostas izaugsmi strauji pieaug arī energoresursu patēriņš. Lai mazinātu CO₂ emisiju apjomu un efektīvi izmantotu energoresursus, lidosta 2018. gadā ieviesa un atbilstoši ISO 50001 standarta prasībām sertificēja energopārvaldības sistēmu.

Vides un energopārvaldība

Vides un energopārvaldības pamatprincipi:

- Ievērot normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības un energopārvaldības prasības, kā arī veikt lidostas darbības atbilstības novērtējumu, lai nodrošinātu noteikto prasību izpildi.
- Sistemātiski veikt vides monitoringu un nodrošināt vides kvalitātes nepasliktināšanos, un, kur tas ir iespējams, uzlabot vides kvalitāti atbilstoši savām finansiālajām un tehniskajām iespējām.
- Noteikt stingrus kontroles pasākumus un kontrolēt to ievērošanu lidostas būtiskajiem vides aspektiem, darīt tos zināmus lidostas darbiniekiem un trešajām personām, kuras strādā lidostas teritorijā.
- Veidot un paaugstināt lidostas darbinieku vides apziņu, nodrošinot dabas resursu racionālu izmantošanu.
- Sadarboties ar aviokompānijām un lidostas sadarbības partneriem, lai kopīgi atrastu risinājumus tiem būtiskajiem vides aspektiem, kuri nav tiešā lidostas kontrolē, piemēram, gaisa kuģu radītais troksnis.
- Samazināt lidostas energopatēriņu, uzlabot ēku, infrastruktūras un iekārtu energoefektivitāti.
- Periodiski analizēt lidostas izpildījumu vides aizsardzības un energoefektivitātes jomā un noteikt nepieciešamos pilnveidošanas pasākumus.
- Sniegt ieinteresētajām pusēm atklātu, pilnvērtīgu informāciju par lidostas vides un energopārvaldības politiku un nozīmīgiem pasākumiem vides aizsardzības jomā.

Vides un energopārvaldības politika

Lai apliecinātu lidostas ilgtspējīgu attīstību, kuras pamatā ir saudzīga attieksme pret vidi, rūpes par sabiedrības veselību, kā arī resursu racionālu izmantošanu, lidostā ir ieviesta un tiek uzturēta vides un energopārvaldības sistēma.

Lidostas valde vides un energopārvaldības politiku apstiprināja 2018. gada 6. februāra valdes sēdē. Vides un energopārvaldības politika ir saistoša ne tikai lidostas darbiniekiem, bet arī lidostas teritorijā strādājošiem nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem. Ar vides un energopārvaldības politiku ikviens interesents var iepazīties lidostas mājaslapā.

Vides un energopārvaldības sistēmu elementi

Vides pārvaldības sistēma ir ieviesta un tiek uzturēta atbilstoši starptautiskā standarta ISO 14001 prasībām, 2018. gadā lidosta pārsertificējās uz jauno ISO 14001:2015 standartu. Energo pārvaldības sistēma ieviesta un sertificēta atbilstoši ISO 50001:2011 standarta prasībām. Tā kā 2018. gada augustā tika izdots jaunais energopārvaldības sistēmas standarts ISO 50001:2018, lidostai 3 gadu laikā jāveic pārsertifikācija atbilstoši standarta jaunajai versijai.

Uzņēmums SIA "BM TRADA Latvija" veic lidostas vides un energopārvaldības sistēmu sertifikāciju un uzraudzības auditus.

Vides pārvaldības sistēma balstās uz būtisko vides aspektu vadību, savukārt energopārvaldība – uz energopārskatā noteikto būtisko energopatērētāju vadību.

Lidostā ir identificēti šādi būtiskie vides aspekti – elektroenerģijas un siltumenerģijas izmantošana, ūdens resursu izmantošana, trokšņa emisijas, piesārņojošo vielu emisijas virszemes un sadzīves notekūdeņos, ķīmisko vielu noplūdes likvidēšana, kā arī sadzīves un bīstamo atkritumu rašanās, augsnes virskārtas norakšana un ugunsgrēka iespējamība. Vides pārvaldības sistēmas ietvaros tiek pārraudzīti arī pārējie vides aspekti, lai nodrošinātu normatīvajos aktos un B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā noteikto nosacījumu izpildi.

Vides pārvaldības sistēma balstās uz būtisko vides aspektu vadību, savukārt energopārvaldība – uz energopārskatā noteikto būtisko energopatērētāju vadību.

Samazināt lidostas energopatēriņu, uzlabot ēku, infrastruktūras un iekārtu energoefektivitāti

SERTIFIKĀTS

BM TRADA Latvija apliecinā, ka uzņēmuma
VAS "Starptautiskā lidosta "RĪGA""
Lidosta "Rīga" 101,
Mārupes novads,
LV 1053,
Latvija

energo pārvaldības sistēma ir audīta un atzīta, ka tā atbilst
ISO 50001:2011
standarta prasībām

Sertifikāta darbības sēra
Lidostas infrastruktūras atbilstība, uzturēšana un pakalpojumu nodrošināšana.

Sertifikāta numurs: SSC-80-028
Ieviešanas datums:
2018. gada 15. septembris
Sertifikāta izbeigšanas datums:
2021. gada 15. septembris
Sertifikāta darbības sēra:
2018. gada 15. septembris

SERTIFIKĀTS

BM TRADA Latvija apliecinā, ka uzņēmuma
VAS "Starptautiskā lidosta "RĪGA""
Lidosta "Rīga" 101,
Mārupes novads,
LV 1053,
Latvija

vides pārvaldības sistēma ir audīta un atzīta, ka tā atbilst
ISO 14001:2015
standarta prasībām

Sertifikāta darbības sēra
Ceturkšņu un to piesārņojošo apkopšana. Lidosta drošas ekspluatācijas nodrošināšana.

Sertifikāta numurs: SSC-14-001
Ieviešanas datums:
2018. gada 15. septembris
Sertifikāta izbeigšanas datums:
2021. gada 15. septembris
Sertifikāta darbības sēra:
2018. gada 15. septembris

Lidostas vides un energopārvaldības sistēmu sertifikāti

2018. gadā lidostā tika veikta energopatēriņa izvērtēšana, kā rezultātā sagatavots lidostas energonovērtējums. Lidostas kopējo energopatēriņa bilanci veido elektroenerģijas, siltumenerģijas un degvielas patēriņš. Lielākie energoresursu patērētāji ir lidostas termināļi, administrācijas ēkas (mācību centrs, LDVD dispečeru ēka, VIP, OVC), perona apgaismojums un lieljaudas tehnika.

Ietekmes uz vidi mazināšanai un energoresursu ilgtspējīgai nodrošināšanai katru gadu tiek sagatavota Vides aizsardzības un energoefektivitātes programma, kurā tiek izvirzīti vides un energopārvaldības mērķi konkrētam darbības periodam un noteikti īstenojamie uzdevumi un veicamās aktivitātes mērķu sasniegšanai. 2018. gada vides programmā iekļauti 13 mērķi, kā arī noteikti 32 uzdevumi un 72 aktivitātes noteikto mērķu sasniegšanai. 26 no uzdevumiem izpildīti pilnībā, 4 – izpildīti daļēji, 2 – nav izpildīti.

Riska novērtējums ir svarīgs instruments vides pārvaldības jomā un tiek izmantots, lai novērstu vai mazinātu iespējamās nevēlamās notikumus. 2018. gadā veikta sākotnējā lidostas vides risku novērtēšana un risku mazinošo pasākumu noteikšana.

2018. gadā 20. augustā tika pārskatīta B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr. RI15IB0030. Piesārņojošās darbības atļaujā tika:

- papildināti dzeramā un notekūdeņu monitoringā iekļaujamie rādītāji un to noteikšanas biežums;

- precizēti atsevišķu bīstamo ķīmisko vielu un maisījumu izmantošanas un uzglabāšanas apjomi;

- pārskatīti gaisā emitēto vielu apjomi saistībā ar marķēšanas krāsu un šķīdinātāju izmantotā apjoma palielināšanu;

- aktualizēta informācija par vides trokšņa pārvaldību un veiktajiem pasākumiem;

- precizēta informācija par sadzīves un bīstamo atkritumu apsaimniekošanu, t.sk. īslaicīgās uzglabāšanas limiti.

Nomnieku un pakalpojumu sniedzēju kontrole

Daudzas no lidostas teritorijām ir iznomātas, tādēļ, lai uzraudzītu vides prasību ievērošanu, tiek veiktas vides inspekcijas gan lidostas struktūrvienībās, gan pie lidostas nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem. Inspekcijās tiek kontrolēts, kā tiek ievērotas lidostas noteiktās vides aizsardzības prasības, gan arī tas, kā tiek ievēroti piesārņojošo darbību nosacījumi, ko izsniedz Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde. 7 lidostas nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem ir izsniegta B kategorijas atļauja piesārņojošai darbībai, savukārt 8 nomniekiem izsniegts C apliecinājums piesārņojošai darbībai.

Katru gadu tiek izstrādāts vides inspekciju grafiks. Saskaņā ar vides inspekciju grafiku 2018. gadā veiktas 16 vides inspekcijas lidostas nomnieku un pakalpojumu sniedzēju teritorijās. Inspekciju laikā būtiski pārkāpumi, kas rada piesārņojumu vai tā apdraudējumu, netika konstatēti. Lielākais īpatsvars no ieteikumiem nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem bija saistīts ar nepieciešamību uzlabot to ķīmisko vielu un maisījumu pārvaldību, kā arī veikt uzlabošanas pasākumus sadzīves un bīstamo atkritumu apsaimniekošanas jomā.

Ieinteresēto pušu vēlmes un prasības

Vides pārvaldības sistēmas viens no uzdevumiem ir apkopot un nodrošināt ieinteresēto pušu – valsts un pašvaldību iestāžu, nomnieku un pakalpojumu sniedzēju, kā arī lidostas darbinieku – vēlmju un prasību izpildi. Obligātās prasības attiecībā uz vides prasību ievērošanu noteiktas normatīvajā regulējumā un valsts iestāžu izdotajās atļaujās, noteikumos un licencēs. Lidostā tiek uzturēta datubāze, kurā ir apkopota un regulāri tiek atjaunota informācija par izmaiņām normatīvajā regulējumā un citos saistošos dokumentos.

2018. gada 7. augustā tika pieņemti jauni Ministru kabineta noteikumi Nr. 949 "Atkritumu pārvaldījumu uzskaites kārtība", kas nosaka kārtību, kādā bīstamo atkritumu (izņemot sadzīves bīstamos atkritumus) radītājs vai apsaimniekotājs nodrošina radīto vai apsaimniekoto bīstamo atkritumu identifikāciju, uzskaiti, iepakojšanu, marķēšanu, uzglabāšanu un pārvaldījumu uzskaiti. Tā kā lidostas darbības rezultātā rodas bīstamie atkritumi, šīs prasības ir saistošas arī lidostai.

Lidosta ir iesniegusi visus normatīvajos aktos noteiktos ikgadējos vides pārskatus, kā arī pārskatu par ieviestajiem energoefektivitātes uzlabošanas pasākumiem un to rezultātā sasniegtajiem enerģijas ietaupījumiem. Darbinieki, kas lidostā ir atbildīgi par vides pārvaldības jomu, 2018. gada laikā pastāvīgi sekoja B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā izvirzīto nosacījumu un norādīto termiņu izpildei, nodrošinot visu izvirzīto prasību izpildi. Norādīto nosacījumu izpilde ir bijusi par pamatu augstu vides aizsardzības standartu ievērošanai uzņēmuma lidosta.

Norādīto nosacījumu izpilde ir bijusi par pamatu augstu vides aizsardzības standartu ievērošanai uzņēmuma lidosta." Jābūt šādi "Norādīto nosacījumu izpilde ir bijusi par pamatu augstu vides aizsardzības standartu ievērošanai uzņēmumā

Ietekme uz gaisa kvalitāti un klimata pārmaiņām

Mērķis

Veikt SEG emisiju uzraudzību lidostas kontrolētajos emisiju avotos

Īss apraksts

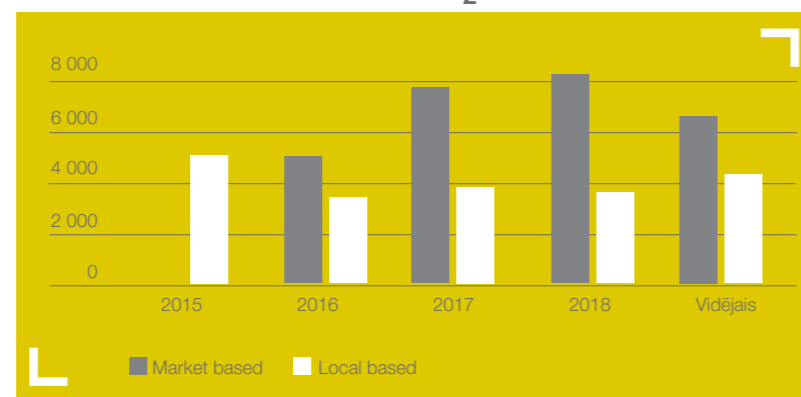
Siltumnīcefekta gāzu emisijas ir lielākais mūsu laika izaicinājums vides jomā. Lai izvairītos no kaitīgām klimata pārmaiņām, pastāv starptautiska vienošanās, kas nosaka, ka jāierobežo vidējā globālās temperatūras paaugstināšanās līdz 2 °C salīdzinājumā ar pirmsrūpniecības laikmetu.

Lidosta kā ilgtspējīgi domājošs uzņēmums rūpējas par siltumnīcefekta gāzu samazināšanu lidostas kontrolētajos emisiju avotos un ir viena no 136 Eiropas lidostām, kas sertificējusies *Airport Carbon Accreditation* programmā. *Airport Carbon Accreditation* (ACA) ietver četrus akreditācijas līmeņus: kartēšanu, samazināšanu, optimizāciju un neitralitāti. Lidosta šobrīd ir sertificējusies pirmajam līmenim, un mērķis ir tuvāko gadu laikā sasniegt otro līmeni.

Lidostā lielāko emisijas apjomu veido elektroapgāde, līdz ar to pie tik straujas izaugsmes tas ir liels izaicinājums panākt emisiju samazinājumu. Lidosta 2018. gadā īstenoja vairākus projektus, kuru ietvaros tika mainīts esošais apgaismojums uz energoefektīvākām LED spuldzēm.

Lidostas uzskaitītās CO₂ emisijas, tonnas

Mērķis

Nodrošināt lidostas ūdens resursu patēriņa uzskaiti un samazināšanas pasākumu īstenošanu lidostas tehnisko dienestu ēkās.

Foto autors Kārlis Millers

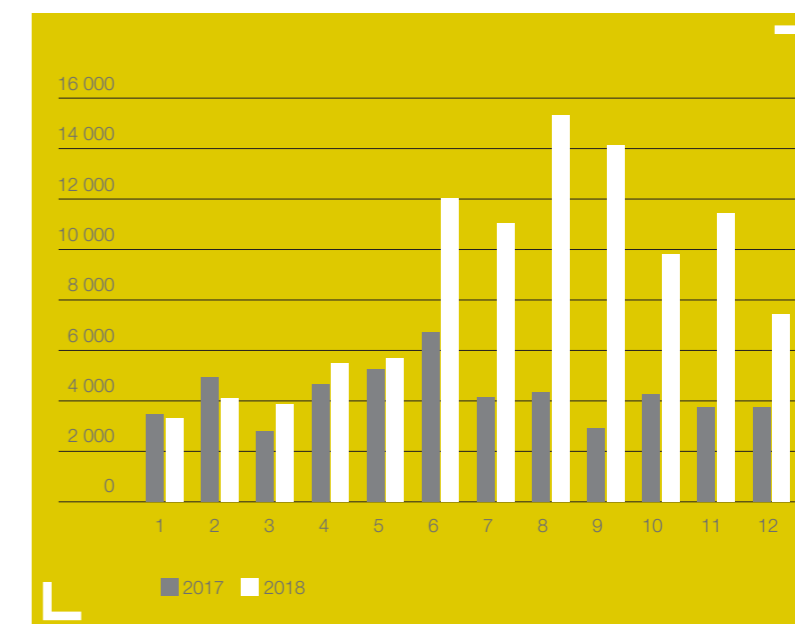
Dzēramā ūdens ieguve un patēriņš

Īss apraksts

Lidosta iegūst dzēramo ūdeni no trīs artēziskajiem urbumiem, kas atrodas lidostas teritorijā. Dzēramais ūdens pirms nodošanas galapatērētājiem tiek atdzelzots un mīkstināts. Dzēramā ūdens kvalitātes kontrolei ir izstrādāta un ar Veselības inspekciju saskaņota monitorinģa programma, kas nosaka pienākumu reizi ceturksnī veikt dzēramā ūdens paraugu testēšanu akreditētā laboratorijā.

Salīdzinājumā ar 2018. gadu kopējais iegūtā ūdens apjoms ir pieaudzis par 53214 m³ jeb 46 %, kas daļēji ir skaidrojams gan ar izteikti karstu un sauso vasaru, kad ūdens tika izmantots apstādījumu laistīšanai un terminālī jumta dzesēšanai, gan arī ar to, ka 2018. gadā pilnībā ir apgūts un tiek ekspluatēts 2016. gada beigās atklātais jaunais lidostas terminālis. Terminālī ir atvērušās kafējnīcas un pieaudzis pasažieru skaits.

Lidostas ūdens patēriņš, m³

Pamatojoties uz 2017. gadā veikto santehnikas iekārtu apsekojumu, tehnisko dienestu ēkās 2018. gadā tika uzsākta santehnikas iekārtu nomaiņa uz ūdeni taupošām iekārtām. Tomēr, ņemot vērā straujo pasažieru skaita pieaugumu un paredzētos būvniecības darbus, prognozējams arī turpmāks ūdens patēriņa pieaugums.

Lidostā lielāko emisijas apjomu veido elektroapgāde, līdz ar to pie tik straujas izaugsmes tas ir liels izaicinājums panākt emisiju samazinājumu. Lidosta 2018. gadā īstenoja vairākus projektus, kuru ietvaros tika mainīts esošais apgaismojums uz energoefektīvākām LED spuldzēm.

Ķīmisko vielu izmantošana lidostas teritorijā

Ķīmiskās vielas lidostas teritorijā izmanto gan dažādas lidostas struktūrvienības, gan arī teritoriju nomnieki un pakalpojumu sniedzēji. Lidosta ķīmiskās vielas izmanto skrejceļa un peronu pretapledošanas apstrādei, marķēšanai, kā arī ūdens sagatavošanai un dezinfekcijai. Transportlīdzekļu mehāniskajās darbībās tiek izmantotas dažāda veida eļļas un smērvielas, kā arī lidostas uzpildes punktā tiek uzglabāta dīzeldegviela un benzīns.

Ķīmisko vielu un maisījumu lietošanas un uzglabāšanas limiti ir noteikti lidostai izsniegtajā B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujā Nr. RI15IB0030.

Nomnieki ķīmiskās vielas un maisījumus izmanto gan gaisa kuģu un transportlīdzekļu apkopju un remontdarbu veikšanai, gan arī gaisa kuģu pretapledošanas apstrādē. Lielāko ietekmi uz lidostas vidi rada nomnieku izmantotie ķīmisko vielu maisījumi gaisa kuģu pretapledošanas apstrādei. Tā kā gaisa kuģu pretapledošanas apstrāde tiek veikta lidlauka teritorijā, lidostai jānodrošina pretapledošanas apstrādes laikā izlietoto ķīmisko vielu un maisījumu savākšana un pārstrāde.

Gaisa kuģu pretapledošanas apstrāde

Meliorācijas novadgrāvis lidostā

Virszemes ūdeņu kvalitāte

Īss apraksts

Lidostā ir izbūvēta lietus notekūdeņu kanalizācijas sistēma, kuras mērķis ir savākt lietus notekūdeņus un nodrošināt to attīrīšanu pirms novadīšanas vidē. Lietus notekūdeņu attīrīšanu lidostā nodrošina viena bioloģiskās attīrīšanas iekārta un 8 naftas produktu uztvērēji. Attīrītie notekūdeņi tiek novadīti meliorācijas sistēmās, kas savienotas ar Nerīņas upi un Babītes ezeru.

Lai kontrolētu lietus notekūdeņu kvalitāti, kas tiek novadīti vidē, katru gadu tiek sastādīta lietus notekūdeņu monitoringa programma. Programmā tiek iekļauts gan obligātais monitoringa, kas jāveic saskaņā ar B kategorijas piesārņojošās darbības atļauju, gan arī pašmonitorings, kas tiek veikts preventīvos nolūkos. 2018. gadā testēšanas rezultāti 2 izplūdes vietās uzrādīja suspendēto vielu pārsniegumus, kas skaidrojams ar sausuma periodu un nepietiekamu ūdens plūsmu meliorācijas grāvjos analīžu veikšanas laikā.

Mērķis

Kontrolēt un novērst piesārņojošo vielu emisiju virszemes un pazemes ūdeņos.

Grunts un gruntsūdeņu kvalitāte

Mērķis

Kontrolēt un novērst piesārņojošo vielu emisiju virszemes un pazemes ūdeņos.

Īss apraksts

Lidostā katru gadu tiek izstrādāta pazemes ūdeņu monitoringa programma, kas iekļauj gan obligāto pazemes ūdeņu monitoringu degvielas uzpildes punktam, ko nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr. 409 "Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām", gan arī pašmonitoringu 5 monitoringa urbumos gar skrejceļu. 2018. gadā monitoringam pakļautajās teritorijās piesārņojuma pazīmes testēšanas rezultātos nav konstatētas.

Bīstamo ķīmisko vielu noplūdes

Lidostas teritorijā tiek veikta visu piesārņojošo vielu noplūžu fiksēšana, sastādot aktu par notikumu. Par ievērojamām noplūdēm, kas radījušas vai var radīt kaitējumu videi, tiek informēta Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālā vides pārvalde.

Lidostas Ugunsdzēsības komanda ir fiksējusi 3 negadījumus ar bīstamām vielām – krogēnās gāzes iepakojuma bojājumus un sasistu dzīvsudraba termometru.

Vēsturiskais piesārņojums

Piesārņotā vieta Nr. 80768/1475 robežojas ar novadgrāvi, kas savienojas ar Nerīņas upi. Gruntsūdeņiem atslēgojoties, meliorācijas novadgrāvī nonāk arī naftas produkti no piesārņotās vietas. Lai piesārņojumu lokalizētu un savāktu, meliorācijas grāvī izvietotas norobežojošās bonas 40 metru garumā, kā arī 4 aizsprosti ar absorbējošām bonām. Katru nedēļu tiek veikta naftas produktu savākšana un bonu stāvokļa pārbaude, nepieciešamības gadījumā tiek veikta bonu nomaiņa.

Lidostas Ugunsdzēsības komandas tehniskais aprīkojums

Ugunsbīstamība

Lidostas Ugunsdzēsības komanda 2018. gadā saņēmusi izsaukumus uz 40 incidentiem, no kuriem 11 bija maldinoši. 14 no fiksētajiem aizdegšanās incidentiem ir saistīti ar atkritumu urnu aizdegšanos. Sauss un karstās vasaras dēļ ir bijuši vairāki izsaukumi uz ugunsgrēkiem, kas saistīti ar zāles un meža aizdegšanos, tostarp 2 incidenti ir notikuši lidlauka teritorijā. Pateicoties lidostas Ugunsdzēsības komandas operatīvajai rīcībai, neviens no incidentiem nav radījis kaitējumu videi.

Šogad lidostā tika rīkotas ārkārtas situāciju mācības. Mācību scenārijs paredzēja imitēt divu gaisa kuģu sadursmi ar cietušajiem. Mācībās tika iesaistīti 190 statisti. Mācībās tika iesaistīti ne tikai lidostas dienesti, bet arī Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests, Valsts policija, aviokompānijas "airBaltic" un "Smartlynx", Austrumu klīniskā universitātes slimnīca, Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca, kā arī Nacionālās aizsardzības akadēmijas kadeti un Latvijas Universitātes Paula Stradiņa medicīnas koledžas, Rīgas Paula Stradiņa Universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledžas un Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas studenti. Mācības tika īstenotas ar mērķi paaugstināt savstarpējās sadarbības efektivitāti.

Vides troksnis

Īss apraksts

Lidostas Kvalitātes departamenta Vides trokšņa laboratorija ir akreditēta laboratorija atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 vides trokšņa mērīšanā. Vides trokšņa monitoringa rezultāti katru mēnesi tiek publicēti lidostas mājas lapā.

2017. gadā bija novērojams diennakts trokšņa rādītāja pieaugums pret iepriekšējo gadu 3 trokšņa monitoringa stacijās, savukārt 2018. gadā vērojams rādītāja samazinājums trīs stacijās. Nozīmīgākās izmaiņas, kas ietekmēja trokšņa rādītājus, bija Airbus A220-300 lidojumu skaita pieaugums. Boeing 737-300 un Boeing 737-500, kurus aizvieto Airbus A220-300 gaisa kuģi, lidojumu skaits ir samazinājies daudz lēnāk, līdz ar to konstatējams, ka pašlaik jaunie gaisa kuģi tiek lietoti galvenokārt tam, lai papildinātu lidojumu skaitu.

Lai noteiktu, cik liela ir gaisa kuģu trokšņa ietekme uz vienu apkalpoto pasažieri, pārvadāto kravu un veiktajiem citiem lidojumiem, tiek aprēķināts trokšņa indekss. Analizējot datus, redzams, ka trokšņa līmeņa pieaugums ir mazāks nekā aktivitātes pieaugums lidostā. Lidostu izmantojošie gaisa kuģi paliek efektīvāki, it īpaši tas ir novērojams 2018. gadā. Salīdzinot 2017. gada un 2018. gada trokšņa indeksu TMS2B, tas 2018. gadā faktiski ir pasliktinājies par 0,1 dBA, kas skaidrojams ar to, ka 2018. gadā būtiski lielāks ir J tipa lidojumu procedūru īpatsvars.

Sadarbojoties ar trokšņa ietekmētajām pašvaldībām, aviācijas nozares speciālistiem un valsts iestādēm, lidosta 2018. gadā izstrādāja un apstiprināja jaunu Rīcības plānu trokšņa samazināšanai, paredzot pasākumus, kas mazinās trokšņa līmeni naktī, uzlabos komunikāciju ar sabiedrību, mazinās gaisa kuģu dzinēju pārbaužu ietekmi, kā arī padarīs gaisa kuģu pacelšanās vertikālo profilu efektīvāku gan nosēžoties, gan paceļoties.

Mērķis

Samazināt trokšņa ietekmi uz iedzīvotājiem 2017. gadā attiecībā pret 2012. gadu.

Energopārvaldība

Īss apraksts

Lidostas darbības nodrošināšanai tiek izmantoti vairāki enerģijas resursi – kurināmais, elektroenerģija, degviela. Energosistēma nodrošina termināļu un tehnisko dienestu ēku elektroapgādi, kā arī siltumsistēmu un dzesēšanas sistēmu darbību. Elektroenerģija tiek patērēta lidlauka un publiskās zonas ārtelpu apgaismojumam. Ar elektrību tiek nodrošināta dažādu iekārtu un transportlīdzekļu darbība, kuru īpatsvars ar katru gadu pieaug, jo vecās, ar dīzeļdegvielu darbināmās iekārtas tiek nomainītas pret energoefektīvākām, ar elektroenerģiju darbināmām iekārtām. Lidosta neizlieto visu iegādāto elektroenerģiju savām vajadzībām, bet daļu pārdod tālāk teritoriju nomniekiem un pakalpojumu sniedzējiem.

Saīdinājumā ar 2017. gadu kopējais elektroenerģijas patēriņš ir pieaudzis par 1,10 %, tomēr nākotnē prognozējams straujš elektroenerģijas patēriņa kāpums, ja tiks īstenoti iecerētie būvniecības projekti. Tā kā lidosta piedalās *Airport Carbon Accreditation* programmā, būvniecības projekts ir jārisina jautājums par atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu ēku energoapgādē, citādi paredzams straujš CO₂ emisiju kāpums, līdz ar to arī lidostai samazinās iespēja sertificēties programmas 2. līmenim. 2018. gadā vides un energopārvaldības programmā tika izvirzīts mērķis samazināt lidostas kopējo elektroenerģijas patēriņu zem 0,0027 MWh uz 1 apkalpoto satiksmes vienību, kas ir veiksmīgi izpildīts, jo energoefektivitātes indekss elektrībai 2018. gadā ir 0,0022 MWh/SV, kas ir par 12,6 % mazāk nekā 2017. gadā.

Siltumenerģijulidostai piegādā SIA "Industry service partner", kas ražo siltumenerģiju, izmantojot šķeldu un dabasgāzi. Iepriekšminētais uzņēmums nodrošina arī lidostas ventilācijas sistēmu darbību. Saīdinājumā ar 2017. gadu siltumenerģijas patēriņš 2018. gadā ir samazinājies par 28,129 MWh. Attiecībā pret apkurināmo telpu platību patērētās siltumenerģijas apjoms nav mainījies un sasniedz 0,35 MWh/m².

Kā galvenais transportlīdzekļu enerģijas avots lidostā tiek izmantota degviela. Degviela tiek uzpildīta gan lidostas degvielas uzpildes punktā, gan arī iegādāta degvielas uzpildes stacijās ārpus lidostas. Lidosta 2018. gadā ir iztērējusi 446,8 t dīzeļdegvielas, kas ir par 45,2 t

Mērķis

Samazināt lidostas kopējo elektroenerģijas patēriņu zem 0,0027 MWh uz 1 apkalpoto satiksmes vienību.

Samazināt lidostas siltumenerģijas patēriņu zem 0,36 MWh uz 1 m² apkurināmās platības.

Nepalielināt lidostas dīzeļdegvielas patēriņa apjomu MWh/motorstundām attiecībā pret 2016. gada patēriņu.

Optimizēt lidostas enerģijas patēriņa uzskaiti un enerģijas samazināšanas pasākumu kontroli.

vairāk nekā 2017. gadā, savukārt iztērētā benzīna apjoms sasniedz 20 t, kas ir par 1 t vairāk nekā iepriekšējā gadā. Degvielas pieaugums saīdinājumā ar 2017. gadu ir skaidrojams ar laikapstākļu atšķirībām – 2017. gada pēdējie mēneši bija Latvijas platuma grādiem neraksturīgi silti, līdz ar to arī degviela netika tērēta sniega tīrīšanas tehnikai.

Atkritumu apsaimniekošana

Īss apraksts

Sadzīves atkritumu galvenās rašanās vietas ir terminālis, administrācijas un tehniskās telpas, ārējā teritorija, gaisa kuģi un iznomāšanā nodotās teritorijas. Kopējais radītais sadzīves atkritumu apjoms no 3986,21 tonnas 2017. gadā ir pieaudzis līdz 4383,86 tonnām 2018. gadā, attiecīgi pēdējā gada laikā kopējais atkritumu apjoms palielinājies par 397,68 tonnām, kas skaidrojams ar straujo pasažieru skaita pieaugumu. Ņemot vērā lidostas attīstības tendences, nav sagaidāms sadzīves atkritumu apjoma kritums, līdz ar to jārisina jautājums par otrreizējai atkritumu pārstrādei nododamo atkritumu īpatsvara palielinājumu.

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas plānu 2017.–2020. gadam lidostā tika ieviesta PET, stikla un papīra atkritumu dalītā savākšana. Lidostas terminālī tika uzstādīti 65 dalītās atkritumu savākšanas konteineri, kas sniedz iespēju pasažieriem iesaistīties lidostas īstenotajā atkritumu šķirošanā un atsevišķi no nešķirotajiem sadzīves atkritumiem izmest PET pudeles. Atsevišķās lidostas tehnisko dienestu telpās ir uzstādīti četrdaļīgie atkritumu konteineri, kas domāti PET, stikla, papīra un nešķirotu sadzīves atkritumu savākšanai. Tā kā atkritumu dalītā savākšana tika ieviesta tikai 2018. gada beigās, kā arī netika ietverta administrācijas ēka, šobrīd ir pārāgri spriest par ieviestās sistēmas efektivitāti. Tā kā atkritumu šķirošanas efektivitāte ir lielā mērā saistīta ar atkritumu radītāju izpratni par atkritumu šķirošanas procesa nozīmību Vides un energopārvaldības programmā 2019.gadam iekļautas un tiks īstenotas vairākas aktivitātes Lidostas un terminālī esošo nomnieku darbinieku izglītošanai.

Lidostā bez sadzīves atkritumiem rodas arī bīstamie atkritumi. Bīstamo un videi kaitīgo preču atkritumu rašanās galvenokārt ir saistīta ar lidlauka darbības nodrošināšanu – tehnikas remontdarbu veikšanu, marķēšanu, kā arī notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbību.

Lai nodrošinātu atkritumu apsaimniekošanu atbilstoši vides aizsardzības prasībām, lidostā ir ieviesta atkritumu apsaimniekošanas sistēma, kurā iesaistīti visilidostas darbinieki, pasažieri un termināļa telpu nomnieki. Teritoriju nomniekiem iesaistīšanās kopējā lidostas atkritumu apsaimniekošanas sistēmā nav obligāta, tomēr ir jāievēro tie paši vides aizsardzības un atkritumu apsaimniekošanas pamatprincipi, kādi ir lidostas ieviestajā atkritumu apsaimniekošanas sistēmā. Visi lidostas teritorijā radītie atkritumi tiek nodoti licencētam atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.

Mērķis

Samazināt nešķirotu sadzīves atkritumu apjomu zem 65 % no kopējā sadzīves atkritumu apjoma.

Lidostā ir ieviesta atkritumu apsaimniekošanas sistēma, kurā iesaistīti visi lidostas darbinieki, pasažieri un termināļa telpu nomnieki

Lidostas atkritumu uzglabāšanas angārs

Lidostas elektroapgādes sistēma

Dabas aizsardzība

Mērķis

Apzināt lidostas darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību lidostai apkārtējās teritorijās

Īss apraksts

Lidostā putnu monitoringa programmu ietvaros tika veikta zosu un dzērviņu uzskaitē pavasara un rudens periodā, kā arī svīrveidīgo un bezdelīgveidīgo putnu uzskaitē.

Putnu monitoringa ietvaros veikts arī Babītes ezera kaiju koloniju monitorings. Babītes ezerā apsekošana veikta divas reizes gada laikā – 2018. gada 14. aprīlī un 18. jūnijā. Otrajā apsekojuma reizē atbilstoši izstrādātajai monitoringa metodikai tika veikta 33 lielo ķīru jauno putnu iezīmēšana ar plastmasas krāsainajiem un metāla kāju gredzeniem. Neskatoties uz šķietami nelielo gredzenoto putnu skaitu, līdz atskaites tapšanas brīdim bija zināmi vismaz septiņi gadījumi (kopumā četri dažādi īpatņi), kad ir novēroti monitoringa ietvaros gredzenotie putni. Pirmais un vienlaicīgi arī viens no tālākajiem novērojumiem ir putns ar krāsu gredzenu K13A, kurš redzēts Apvienotajā Karalistē 62 dienas pēc gredzenošanas, 1623 km attālumā no gredzenošanas vietas.

Gaisa kuģu ietekmes uz mežu ekosistēmu novērtēšanai 2018. gadā tika uzsākta jauna meža monitoringa īstenošana. Monitoringa ietvaros tika izstrādāta monitoringa metodika, kā arī sagatavota un Dabas aizsardzības pārvaldē apstiprināta meža monitoringa programma. Rudenī ir veikta monitoringa laukumu ierīkošana un pirmreizējo datu ieguve.

Lielā ķīra gredzenošana Babītes ezerā

(foto autors Kārlis Millers)

Būtiskākie lidostas darbību raksturojošie rādītāji

		2014	2015	2016	2017	2018
GAISA SATIKSME						
Apkalpoto pasažieru skaits	skaits	4814073	5163335	5402545	6098477	7056099
Lidojumu skaits (nosēšanās + pacelšanās)	skaits	65819	68077	68061	74838	83467
Apkalpotās gaisa kravas	tonnas	32984	18863	19759	25525	28169
ELEKTROENERĢIJA						
Elektrības patēriņš (MWh) uz 1 pasažieri	KWh	2.574	2.658	3.084	3.077	2.373
SILTUMENERĢIJA						
Siltumenerģijas patēriņš uz 1 pasažieri	MWh	0.002	0.002	0.002	0.0016641	0.0014343
DEGVIELA						
Lidostas benzīna patēriņš	litri	42713	39619	30962	25236	26430
Lidostas dīzeļdegvielas patēriņš	litri	429937	439023	528582	478033	531869
ŪDENS PATĒRIŅŠ						
Iegūtais ūdens no artēziskajiem urbumiem	m3	111287	122403	108794	114469	167683
Lidostas ūdens patēriņš % no iegūtā ūdens apjoma	procenti	48.98	55.90	55.41	44.96	62.97
TROKŠNIS						
Trokšņa indekss TMS1	dBA	51.7	52.3	51.8	51.6	51.2
Trokšņa indekss TMS2B	dBA	-	-	56.7	56.3	56.4
Trokšņa indekss TMS4	dBA	57.2	57.7	57.3	57.3	56.6
Kopējā trokšņa ietekme, TMS1	dBA	51.1	52.0	51.9	52.4	52.3
Kopējā trokšņa ietekmes, TMS2B	dBA	-	-	56.7	56.9	57.7
Kopējā trokšņa ietekmes, TMS3	dBA	54.2	54.2	54.5	54.2	54.1
Kopējā trokšņa ietekmes, TMS4	dBA	57.2	57.6	57.6	58.4	58
Trokšņa diskomforta zonā dzīvojošo personu skaits	pers.	-	-	-	2436	-
ATKRITUMI						
Kopējais sadzīves atkritumu apjoms	tonnas	1764.436	1628.145	2027.928	3986.208*	4383.855
Kopējais bīstamo un videi kaitīgo preču apjoms	tonnas	34.603	171.585	269.787	308.10	274.008

*2018. gadā veikti apjoma pārrēķini, mainīts piemērojamais atkritumu